

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Týn nad Vltavou, Malá Strana, okres České
Budějovice**

Žižkova 285, 375 01 Týn nad Vltavou

Identifikátor školy: 600057593

Termín konání inspekce: 1. – 5. prosinec 2003

Čj.:	07-1094/04-5061
Signatura:	kg1cx105

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech v základní škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Týn nad Vltavou, Malá Strana, Žižkova 285 je příspěvkovou organizací. Jejími součástmi jsou školní družina a školní jídelna. Zřizovatelem školy je Město Týn nad Vltavou, Náměstí Míru 2, 375 01 Týn nad Vltavou.

V letošním školním roce má škola celkem 25 tříd, které navštěvuje 557 žáků. Ve škole jsou zřízeny dvě speciální třídy pro žáky s mentálním postižením, do kterých je zařazeno 18 žáků. Výuka v základní škole probíhá v 1., 6. – 9. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22, ve 2. – 5. ročníku podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20, ve speciálních třídách podle Vzdělávacích programů zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a pomocná školy čj. 24 035/97-22.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací proces ve škole zajišťuje 37 pedagogických pracovníků (včetně asistentky učitele). Většina z nich splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnou vyhláškou. Na 1. stupni jsou dvě učitelky absolventkami střední pedagogické školy, část hodin hudební výchovy a výtvarné výchovy učí vychovatelky školní družiny, na 2. stupni mají také dvě učitelky středoškolské vzdělání. Výchovu a vzdělávání ve školní družině zajišťují tři vychovatelky, všechny mají potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Školní družina má tři oddělení, dvě oddělení jsou stálá, činnost třetího je během odpoledne ukončována vzhledem k odchodům žáků. Při náročnějších činnostech nebo při větším počtu žáků ve školní družině je jako dozor přibírána asistentka, která má gymnaziální vzdělání. Vedoucí vychovatelka není ustanovena, vedením a kontrolní činností ve školní družině je pověřena zástupkyně ředitelky. Při stanovování úvazků vychází vedení školy z aprobační vyučujících, délky praxe, z jejich zkušeností i osobních zájmů, a zajišťuje tak v maximální možné míře odbornost výuky. Sledované předměty jsou s výjimkou hudební výchovy, praktických činností a hodin vyučovaných pedagogy bez odborné a pedagogické způsobilosti vyučovány aprobovaně. Funkci výchovné poradkyně vykonává učitelka s dlouholetou pedagogickou praxí, absolvovala kvalifikační studium pro výchovné poradce.

Obsahy činností ve všech oblastech života školy jsou stanoveny v příkladně zpracovaném Organizačním řádu školy. Vedení školy tvoří ředitelka a její dva zástupci. Každý z nich je zodpovědný za vymezené oblasti řízení. Dále jsou určeny povinnosti a pracovní náplně všech pedagogických i provozních pracovníků školy. Organizační struktura školy je přehledná, funkční a účinná. Umožňuje včasný přenos informací všem zaměstnancům školy. Jsou zřízeny předmětové komise, které koordinují činnost vyučujících jednotlivých předmětů a které plní také funkci poradních orgánů. Komise se scházejí pravidelně několikrát během

školního roku a ze svých jednání pořizují zápisy. Podílejí se na sestavování tematických plánů, uvádění začínajících učitelů, předkládají požadavky na nákup didaktických pomůcek, zabývají se výběrem vhodných učebnic, pomůcek a učebních textů, spravují kabinet, dílny, odborné učebny, připravují žáky na soutěže a olympiády, vzájemně metodicky spolupracují. Dále také vyhledávají nabídky a možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Systém vedení zaměstnanců směřuje ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu. Zajištění provozu školy je podpořeno příslušnými vnitřními normami, plánovanými pedagogickými radami a provozními poradami. Vedení školy dbá na dobré začlenění začínajících a nekvalifikovaných vyučujících do pracovního procesu. Podporuje jejich odborný růst, všichni jsou seznámeni s pracovní náplní učitele, třídního učitele, s platnými vnitřní řády a legislativou. V tomto školním roce působí ve škole jedna začínající učitelka, které metodicky pomáhá uvádějící učitelka. Pokud je to organizačně možné, probíhají vzájemné hospitace vyučujících.

Kontrolní činnost vedení školy je systematická a plánovaná. Jejím hlavním úkolem je zjištění, jak se daří plnit cíle přijatého vzdělávacího programu. Plán vychází z výsledků kontrol předcházejícího školního roku, z rozboru rezerv a ze stanovených úkolů pro tento školní rok. Vedle hospitací probíhají tematické a provozní kontroly. Tematické kontroly se zaměřují např. na vedení povinné pedagogické dokumentace, dodržování dozorů, na hodnocení žákovských písemností a na klasifikaci žáků. Z hospitací, které provádí ředitelka školy i oba zástupci, jsou pořizovány záznamy, které vypovídají o průběhu a hodnocení navštívených hodin. Výsledky kontrol jsou písemně dokladovány, popř. analyzovány (tabulkové přehledy). Jsou projednávány nejdříve individuálně s pracovníky, v předmětových komisích, v obecné rovině pak na pedagogických radách školy a jsou přijímána opatření k nápravě. Na výsledky plnění těchto opatření je navazováno při dalších kontrolách. Vysoká kvalita kontrolního systému je dána zejména tím, že je založen na týmové práci, účinné práci se zpětnou vazbou a na důsledném postupu.

Vedení školy podporuje a umožňuje další vzdělávání pedagogických i ostatních pracovníků. Během školního roku se téměř všichni učitelé, vychovatelky a provozní zaměstnanci zúčastňují vzdělávacích kursů a seminářů organizovaných především Pedagogickým centrem a Střediskem služeb školám v Českých Budějovicích. Aktuální je zejména zaměření na práci s počítačem, jazykové kursy a na metodické semináře v rámci jednotlivých předmětů. Ředitelka školy se průběžně vzdělává v oblasti managementu, ekonomiky a řízení školy. Škola spolupracuje s Pedagogickou fakultou v Českých Budějovicích a umožňuje jejím studentům vykonávat pedagogickou praxi. Přínos vzdělávacích akcí pro zkvalitnění pedagogické práce je vyhodnocován na pedagogických radách a ve výroční zprávě o činnosti školy.

Výrazný vliv na profesionální růst zaměstnanců má kladné hodnocení jejich práce, možnosti dalšího vzdělávání a podpora jejich iniciativy. Stanovení výše nenárokové složky platu vychází z kritérií daných vnitřním platovým předpisem. Nejvíce je zohledňována kvalita pedagogické práce a činnosti nad rámec běžných pracovních povinností.

Tato oblast vzdělávací a výchovné činnosti je na příkladné úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna ve dvou budovách, které jsou spojeny chodbou. Prostorová kapacita je plně vytížena. Vzhledem k tomu, že přibýly dvě speciální třídy, jsou kmenovými učebnami i odborné učebny chemie, fyziky, výtvarné výchovy, zeměpisu, dějepisu a přírodopisu. Výuce

tělesné výchovy slouží venkovní sportovní areál a tělocvična, která však pro počet žáků školy nestačí a je často nutné, aby ji využívaly dvě třídy současně. Škola zpracovala projekt na využití půdního prostoru pro učebny ateliérového typu a byt pro učitele. V současné době je projekt ve fázi čekání na uvolnění finančních prostředků. Zázemí pro výuku tvoří také školní knihovna, která obsahuje přes 5 500 svazků, převážně klasickou beletrii a soubory pro společnou četbu. V posledních letech byla doplňována jen málo a nepravidelně. Vedení školy si ujasňuje koncepci její reorganizace a budoucího vývoje. Budování fondu zvukových a obrazových nahrávek a počítačových výukových programů je zatím v začátcích, je ponecháno na iniciativě jednotlivých vyučujících.

Školní družina pro svou činnost využívá tři samostatné místnosti, které jsou prostorově méně vyhovující. Jsou dostatečně vybaveny jak pro činnosti relaxační, tak i pro esteticko-výchovné a praktické. Mají dostatek úložného a žákovského nábytku. Každé oddělení má svou knihovničku. Družina má možnost využívat i další prostory školy (prostorná chodba, tělocvična, školní dílna, hřiště v areálu školy aj.). Všechna oddělení jsou velmi dobře vybavena pomůckami, moderními hrami a spotřebním materiálem. Školní družina má k dispozici didaktickou techniku v potřebném množství a pravidelně odebírá dětské časopisy.

Výuka sledovaných předmětů probíhala v kmenových třídách, odborných učebnách, popř. školních dílnách. Materiální zabezpečení výuky na 1. stupni umožňuje realizaci vzdělávacího programu v plné šíři. Účelné vybavení jednotlivých tříd školním nábytkem, relaxačními prostory, rozmanitými pomůckami a pěkná výzdoba žákovskými pracemi vytvářejí příjemné pracovní prostředí pro žáky i učitele. Učebny na 2. stupni jsou prostorné, zařízené novým nebo renovovaným žákovským nábytkem a většinou pěkně upravené. Jsou zpravidla vhodně vybaveny nástěnnými pomůckami, gramatickými přehledy, žákovskými pracemi, mapami, popř. příruční knihovničkou. Vytvářejí podnětné pracovní prostředí. Vyučující mají možnost využívat didaktickou techniku, která je umístěna částečně ve třídách, částečně ve vyčleněných učebnách nebo je k dispozici mobilní v kabinetech. I přesto, že v některých sledovaných hodinách byly využity zvukové nebo obrazové ukázky, není didaktická technika běžně používána. Všestranněji vyučující využívají velmi dobré vybavení kabinetů předmětů, možnost kopírování, vlastní materiály a pomůcky. Výuka všech sledovaných předmětů je zabezpečena učebnicemi nebo učebními texty.

Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou ve speciálních třídách je v souladu s požadavky na zajištění názorné výuky. Všichni žáci používají učebnice se schvalovací doložkou MŠMT pro zvláštní školy a pomocné školy. Učitelky ve výuce používaly názorné pomůcky a didaktickou techniku v přiměřeném rozsahu. Promyšleným využitím speciálních i běžných pomůcek byly upevňovány a procvičovány vědomosti a dovednosti žáků.

Vedení školy dbá na účelné a efektivní využívání materiálního zázemí školy. Ze záznamů z kontrolní činnosti prováděné vedením školy a z pedagogické dokumentace vyplývá, že vyučující jsou vedeni k všestrannému využívání materiálního zázemí školy, jsou přijímána opatření k nápravě a plnění těchto opatření je jedním z východisek plánování, popř. dochází k aktualizaci krátkodobých cílů.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka v základní škole probíhá v 1., 6. – 9. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22, ve 2. – 5. ročníku podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20. Výuka ve speciálních třídách probíhá

podle Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22.

Týdenní dotace sledovaných předmětů je v souladu s příslušnými učebními plány. Škola vyučuje podle platných učebních osnov. Dokumentace školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Základní škola se dlouhodobě věnuje vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Kromě 18 žáků zařazených do speciálních tříd, je zde ve školním roce 2003/2004 integrováno 47 žáků se specifickými poruchami učení a 3 žáci se smyslovým nebo tělesným postižením. Všichni integrovaní žáci mají zpracovány individuální vzdělávací programy. Tyto programy vycházejí z platných posudků poradenských pracovišť a jsou v souladu s jejich doporučeními. Jsou vždy projednány s rodiči žáků a pravidelně vyhodnocovány. Systém péče o integrované žáky je promyšlený a dlouhodobě realizovaný.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacích programů.

Vedení školy vyžaduje zpracování tematických plánů jednotlivých předmětů. Rozvržení učiva podle učebních osnov do tematických plánů a jejich plnění je předmětem činnosti předmětových komisí. Vedení školy při hospitační činnosti kontroluje soulad probraného učiva s jeho rozvržením a přijímá opatření k nápravě případných nedostatků.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin vychází z reálných možností využití odborných učeben i skladby úvazků vyučujících, přitom převážně respektuje i psychohygienická hlediska. Školní řád obsahuje všechny náležitosti vymezené právní normou, zahrnuje práva i povinnosti žáků. V provozních rádech odborných učeben jsou jednoznačně a jasně stanoveny povinnosti žáků a postupy prováděných činností. Žáci jsou s řádem školy a pravidly bezpečné práce prokazatelně seznamováni. Škola má vypracovaný vlastní klasifikační řád, který zahrnuje ustanovení vyhlášky o základní škole týkající se hodnocení žáků, dále upřesňuje způsoby získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci v souladu s pedagogickými zásadami. V souladu s vyhláškou je zpracován řád školní družiny.

Povinnost informovat rodiče žáků o průběhu a výsledcích jejich výchovy a vzdělávání škola zajišťuje obvyklými způsoby – informacemi o průběžném hodnocení, případně o dalších podstatných skutečnostech pomocí žákovských knížek, pravidelnými třídními schůzkami a konzultacemi.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Funkcí výchovného poradce je pověřena zkušená učitelka, absolventka kvalifikačního studia výchovného poradenství. Pro setkávání se žáky a jejich rodiči má vyčleněno jednou týdně konzultační odpoledne. Činnost výchovného poradce je plánovaná, zaměřená především na profesionální orientaci žáků, péči o žáky se specifickými poruchami učení a jejich integraci a na řešení výchovných problémů. Dále se podílí na organizování vzdělávacích akcí pro žáky, rodiče i pedagogy. O své činnosti informuje i na webových stránkách. Výchovná poradkyně je v pravidelném kontaktu s pedagogicko-psychologickou poradnou, úřadem práce, Policií ČR. V současné době je na velmi dobré úrovni spolupráce s odborem sociálních věcí v Týně nad Vltavou.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech

Prvouka, přírodověda, vlastivěda - 1. stupeň

Tyto předměty vyučuje osm vyučujících, šest z nich má kvalifikaci odpovídající příslušné vyhlášce, dvě učitelky jsou absolventky středních pedagogických škol. Pouze ojediněle tato skutečnost negativně poznamenala kvalitu výuky.

Plánování a bezprostřední příprava výuky byly převážně dobré a promyšlené. Probírané učivo odpovídalo požadavkům osnov, kontrolou tematických plánů a zápisů v třídních knihách bylo prokázáno, že učivo bylo probírané v návaznosti na předchozí témata. Zvolené cíle hodin zpravidla zohledňovaly složení žáků, jejich schopnosti, možnosti a potřeby.

Žáci byli vyučováni v kmenových třídách. Prostředí většiny tříd svým uspořádáním, vybavením (v některých třídách jsou koberce pro činnost žáků mimo lavice či relaxaci) a výzdobou vytvářelo vhodné psychohygienické podmínky pro vyučování. Tempo výuky většinou respektovalo možnosti žáků.

Stavba sledovaných hodin byla rozmanitá od klasicky frontálně řízené výuky s převažující metodou řízeného rozhovoru po hodiny, v nichž dominovala samostatná, případně kooperativní činnost žáků. Vyučování bylo ve většině navštívených hodin podpořeno potřebným názorem, využíváním zejména činnostních prvků učení jako je samostatné třídění a vyhledávání informací v mapách, v textu apod. Prostor pro aktivní učení žáků byl ve většině hodin dostatečný, vyučující dávali žákům příležitost projevit vlastní názor a zpravidla tento názor byl i respektován a dále využíván. Učivo bylo probíráno věcně správně, organizační pokyny byly až na výjimku jasné, jednoznačné a srozumitelné, přiměřené věku žáků.

K průběžné motivaci učitelé většinou využívali zkušeností žáků a mezipředmětových vztahů. Výsledky práce žáků byly průběžně hodnoceny. Nejčastěji se objevovalo kladné verbální hodnocení, které mělo silný motivační efekt. Pouze v některých hodinách zůstalo hodnocení pouze v obecné povšečné rovině. Při řešení úkolů učitelé poskytovali žákům individuální pomoc. V nejzdařilejších hodinách hodin měli žáci prostor k sebehodnocení i k hodnocení výkonů svých spolužáků.

Pozitivním zjištěním byl převažující partnerský přístup mladších učitelů k žákům při promyšleně stanovených pravidlech vzájemné komunikace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce, přírodovědě a vlastivědě na 1. stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Tělesná výchova - 1. stupeň

Z objektivních důvodů (probíhající plavecký výcvik, předem plánované akce a absence vyučujících) proběhly hospitace pouze v několika vyučovacích hodinách na 1. stupni.

Předmět vyučují učitelé s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí, jedna vyučující v 5. ročníku má odbornost pro vychovatelství ve školní družině.

Pro výuku tělesné výchovy slouží jedna tělocvična, která je vybavena odpovídajícím nářadím a náčiním, venkovní sportovní areál a v létě i bazén. Zejména v zimních měsících je však v tělocvičně problémem kumulace větších počtů žáků i ze značně věkově rozdílných ročníků, kteří zde cvičí zároveň.

Vyučující mají zpracované tematické plány učiva, některé jsou však v příliš obecné rovině. Rovněž ze zápisů v třídních knihách lze mnohdy jen obtížně vysledovat návaznost učiva, v některých případech i náplň jednotlivých hodin.

Sledované hodiny měly klasickou stavbu. Po seznámení s programem následovala rušná část organizovaná převážně formou rozběhání po obvodu tělocvičny nebo honičkami. Rozcvičení probíhala převážně klasicky, pouze v jednom případě byly využity efektivnější metody

a formy. Náplně hlavních částí hodin byly kromě jednoho případu vhodně zvoleny. Organizace cvičení byla převážně na dobré úrovni, ne vždy se však dařilo zvolit optimální způsoby práce k vytížení cvičenců. Žáci 1. ročníku se po absolvování plaveckého výcviku začínají seznamovat se základními poznatky provádění tělovýchovné činnosti.

Motivační stránka výuky a hodnocení výkonů žáků měly standardní úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu tělesná výchova jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Český jazyk (2. stupeň), dějepis

Hospitováno bylo ve všech ročnících 2. stupně v jazykové, literární i slohové složce českého jazyka a v hodinách dějepisu. V 7. – 9. ročníku je vhodně zařazena pátá hodina českého jazyka, která dává vyučujícím prostor pro zařazení potřebných činností. Dějepis má mimo 7. ročník optimální dvouhodinovou dotaci. Bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla zodpovědná, zpravidla zaměřená jak na obsah učiva, tak na motivační metody práce a efektivní organizaci hodiny. V některých hodinách vyučující účinně spojovaly složky českého jazyka, v obou předmětech byly velmi dobře využívány mezipředmětové vztahy.

Předměty vyučuje šest kvalifikovaných učitelek, jedna z nich byla v době inspekce v pracovní neschopnosti. Výuka byla vedena odborně a věcně správně. Vyučující spolupracují v rámci předmětové komise i neformálními kontakty. Pro jednotlivé ročníky vypracovaly tematické plány, které odpovídají osnovám a které si pak upravují podle týdenních dotací předmětů v jednotlivých třídách. Konkrétní rozpracování literární složky českého jazyka a sjednocení čítanek svědčí o jednotné koncepci výuky v rámci školy. Je stanoven počet diktátů a slohových prací, kritéria hodnocení, zásady práce se žáky se specifickými poruchami učení.

Výuka českého jazyka a dějepisu probíhá v kmenových třídách, které jsou většinou pěkně upraveny, vybaveny nástěnnými pomůckami a tvoří příjemné pracovní prostředí. Vyučující si do hodin potřebné pomůcky, popř. didaktickou techniku přinášely. Žáci měli k dispozici jazykové příručky, dějepisné mapy, písemné i obrazové doplňující materiály, často pracovali s pracovními kopírovanými listy.

Sledované hodiny byly velmi dobře organizačně připraveny. Jejich struktura vycházela z výchovně-vzdělávacích cílů, použité formy a metody práce převážně vedly k efektivnímu učení. Pozitivním zjištěním je, že vyučující zařazovaly i jiné než frontálně řízené činnosti, uplatňovaly diferenciaci učiva a individuální přístup k žákům. Výuka byla vedena s odbornou erudicí. Často se v hodinách projevil tvořivý přístup vyučujících, někdy inspirace moderními výukovými trendy. Učitelkám se dařilo účelně zařazovat zajímavé formy práce, které žáky motivovaly a vytvářely prostor pro samostatné a aktivní učení. Dbaly na časté opakování již osvojeného učiva, postupovaly systematicky a s důsledností. Respektovaly pojetí a metodické zásady výuky složek předmětu. Slohový výcvik byl založen na interaktivní komunikaci, literární výchova na práci s textem. V hodinách dějepisu byli žáci vedeni k vyhledávání informací v učebnici, na mapě, v populárně naučné literatuře. Pak tyto informace využívali k určování vztahů a souvislostí historických jevů a událostí. Vyučující zpravidla dbaly na vytvoření potřebného prostoru pro rozvoj komunikačních dovedností a rozvoj klíčových kompetencí žáků (zejména pro práci s informacemi, formulaci myšlenky, pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení, méně již pro výchovu žáků ke spolupráci prostřednictvím kooperativních činností).

Vyučující se většinou snažily zařazovat různé formy motivace, zejména názorné ukázky a pomůcky, zajímavosti, aktualizace, tvořivé a problémové úkoly. Motivující bylo také vstřícné průběžné slovní hodnocení práce žáků, které mělo pozitivní charakter. V některých hodinách však vyučující nevyužily motivačně úvodní a závěrečné části hodin.

Všechny vyučující přistupovaly k žákům vstřícně, jejich komunikace probíhala se vzájemným respektem, žáci většinou měli dostatečný prostor pro komunikaci a vlastní uplatnění.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a v dějepisu jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika - 2. stupeň

Matematiku v 6. až 9. ročníku vyučuje šest odborně a pedagogicky způsobilých učitelů. Kromě jedné učitelky mají více než desetiletou pedagogickou praxi.

Učivo předmětu je rozplánováno v časově-tematických plánech v souladu s učebními osnovami přijatého vzdělávacího programu. Návaznost učiva mezi ročníky je zajištěna, vhodně je plánováno souhrnné opakování učiva na počátku a na konci školního roku. Pravidelně jsou zadávány a vyhodnocovány zahajovací a čtvrtletní písemné práce. Učivo probírané v době inspekce odpovídalo rozvržení v tematických plánech, jen výjimečně došlo k mírnému časovému skluzu. Na sledované hodiny byli vyučující většinou pečlivě připraveni. Rezervy se týkaly materiálního zabezpečení výuky a místy i efektivity organizace činností v hodině.

Hospitované hodiny proběhly v kmenových učebnách, které svým prostorem a vybavením poskytují optimální podmínky pro práci žáků. V některých učebnách byly umístěny nástěnné pomůcky k právě probíranému učivu. Žáci při výuce používali schválené tituly učebnic a další texty. S ohledem k charakteru učiva byly většinou využity vhodné demonstrační pomůcky, didaktická technika byla používána v omezené míře.

Tempo práce bylo přiměřené schopnostem a potřebám většiny žáků, zpracování samostatné práce byl věnován dostatek času. Psychohygienu výuky byla v některých hodinách nepříznivě ovlivněna minimální obměnou metod a forem práce. Výuka matematiky je vhodně zařazena do rozvrhu na 1. až 3. vyučovací hodinu.

Sledovaná výuka byla vedena věcně správně, didaktické zásady učení byly, až na ojedinělé výjimky, respektovány. Učivo bylo převážně vyvozováno za aktivní spolupráce se žáky, v těsné vazbě na již dříve osvojené vědomosti a dovednosti. Výukou prolínalo soustavné opakování a procvičování dříve probraného učiva, v řadě hodin bylo účelně využito počítání z paměti. Samostatná práce byla zadávána většinou nediferencovaně, jen výjimečně byla obtížnost úloh nepřiměřená schopnostem některých žáků. Vyučující žákům poskytovali při práci radu a pomoc, některým žákům se dle potřeby věnovali individuálně. Dobře fungovala zpětná vazba, po ukončení práce obvykle následovala společná kontrola správnosti řešení. V omezené míře byli žáci vedeni k vyhledávání alternativních postupů řešení. V některých hodinách nebyl věnován dostatek času závěrečnému shrnutí učiva. V několika sledovaných hodinách se výrazněji projevilo činnostní pojetí vyučování. Žákům se v takto vedených hodinách dostalo více podnětů k samostatné činnosti a rozvoji tvořivého myšlení.

Motivace žáků v úvodu hodin většinou spočívala v seznámení s programem výuky. K pozitivně motivujícím činitelům patřila zpravidla průběžná pochvala spojená s hodnocením aktivity a znalostí žáků. V několika hodinách bylo učivo velmi dobře aktualizováno, vhodně bylo využito mezipředmětových vztahů. Hodnocení činnosti žáků v závěru hodiny proběhlo ojediněle.

Někteří vyučující vedli žáky ke komentování a zdůvodňování postupů řešení úloh, jiní se spokojili pouze s jednoslovnými odpověďmi. Verbální komunikace vyučujících byla dobrá, vyjadřovali se jasně, stručně, mluvnicky i logicky správně.

Hodnocení a klasifikace žáků vycházejí převážně z písemných prací. Práce, zadávané po dostatečném procvičení učiva, jsou pečlivě opraveny a objektivně hodnoceny. V klasifikaci

jsou zohledněny též výsledky ústního zkoušení žáků a hodnocení jejich vědomostí, aktivity a úspěšnosti během hodiny.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Chemie, praktické činnosti

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se pozitivně projevila ve správném výběru učiva a jeho odborné úrovni ve všech sledovaných hodinách. Plánování a příprava výuky byly zaměřeny na střídavé používání frontální a samostatné práce. Samostatné úkoly byly zadávány jako individuální nebo skupinové práce.

Chemie je vyučována v odborné učebně. K přípravě pomůcek slouží kabinet. Učebna je vybavena vhodnými pracovními stoly žáků. Demonstrační stůl umožňuje přehledné sledování pokusů. Ve výuce byla účelně využívána audiovizuální technika a laboratorní pomůcky pro demonstrační pokusy. Praktické činnosti byly vyučovány v odborné učebně, nebo ve školních dílnách. Materiální zajištění výuky bylo ve všech předmětech na velmi dobré a příkladné úrovni. Pomůcky a názorný materiál je podle možnosti součástí výzdoby tříd. V činnostních učebních postupech byly názorné pomůcky využívány jako prostředek k samostatnému učení žáků. To se projevilo omezováním výkladové činnosti a zaměstnáváním žáků individuálními úkoly, řízeným rozhovorem, pozorováním frontálních pokusů, vytváření zápisů a nákresů. V těchto situacích docházelo k rozvíjení dovedností žáků pracovat systematicky s učebnicemi nebo technických pomůckami v praktických činnostech. Učebnice sloužily k vyhledávání klíčových slov, vypisování poznámek, vytváření nákresů a rozvíjení komunikativních dovedností při prezentaci výsledků. Materiální podpora výuky chemie vycházela zejména z demonstračních pokusů. Při jejich přípravě a provádění byli zapojeni žáci. Také při výuce praktických činností bylo vzdělávání realizováno převážně pomocí samostatné práce žáků za pomoci technických prostředků (počítač, dílenské nářadí, nástroje).

Vyučovací metody byly ve všech sledovaných hodinách zaměřeny na rozvoj osobních dovedností žáků, správnou orientaci v teoretických i praktických složkách učiva. Motivace žáků byla příkladně zajišťována pozitivním a tolerantním vystupováním vyučujících, slovním hodnocením, povzbuzením a oceněním aktivních žáků.

Výuka chemie vycházela z praktických činností (individuálních nebo frontálních) zaměřených na poznávání chemických jevů. Při opakování učiva byly využity problémově formulované otázky, které motivovaly žáky k aktivní spolupráci s vyučující. Příkladně byla využita motivace spojená s poskytnutím větší samostatnosti žákům při objevování potřebných informací až na úroveň sebekontroly, sebehodnocení a zdokumentování výsledků vlastní práce.

Při výuce praktických činností bylo řízení výuky přizpůsobeno věku žáků a charakteru praktického úkolu. V 9. ročníku se osvědčila samostatná práce ve skupinách, které pracovaly na různých úkolech. U mladších žáků byla samostatná práce organizována frontálně. Celá práce byla rozdělena na jednotlivé dílčí úkoly. Jejich frontální zadání se střídalo s individuálním plněním úkolu a hodnocením dosaženého výsledku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v těchto předmětech souhrnně hodnoceny jako příkladné.

Anglický jazyk

Předmět vyučují celkem tři učitelky. Dvě mají odbornou způsobilost pro jiné předměty, absolvovaly kurzy a školení pro výuku angličtiny, průběžně se dále vzdělávají. Jedna vyučující nemá odbornou a pedagogickou způsobilost požadovanou vyhláškou. Chybějící

odborná a pedagogická způsobilost se projevila spíše v použitých formách a metodách práce, na odbornou stránku výuky tato skutečnost neměla vliv.

Vyučující mají zpracované časově-tematické plány, které zajišťují návaznost učiva v jednotlivých ročnících. Příprava vyučujících na hospitované hodiny byla v převážné míře odpovídající. Výuka probíhala v běžných kmenových učebnách (bez vybavení a pomůcek pro výuku cizího jazyka) i v jazykové učebně, která zároveň slouží jako počítačová učebna. Vybavení pomůckami a didaktickou technikou je na standardní úrovni, z pomůcek byl v hospitovaných hodinách nejčastěji využíván magnetofon.

Hospitované hodiny měly obdobnou stavbu. Po úvodu probíhalo převážně krátké opakování dříve probírané látky. Použité formy a metody práce většinou respektovaly věk žáků, jejich znalosti a jazykové dovednosti. V některých hodinách byly použity méně efektivní způsoby práce, které žáky málo aktivizovaly. Organizace a návaznost jednotlivých činností byly většinou plynulé. Motivace žáků se omezovala převážně na úvodní seznámení s programem hodin, v jejich průběhu pak byla málo výrazná.

Výuka probíhala většinou v pozitivní atmosféře, pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky byla dodržována. Dílčí rezervy byly v rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Hodnocení jejich výkonů bylo převážně pozitivní a zdůvodněné. V závěrech hodin se nedařilo vždy shrnout a procvičit probíranou látku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Německý jazyk

Časová dotace předmětu souhlasila s učebním plánem. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Ve sledovaných hodinách byly pro výuku stanoveny vhodné, věku a schopnostem žáků přiměřené cíle. Návaznost učiva byla zajištěna. Obě vyučující měly vypracovány funkční tematické plány výuky.

Výuka byla v hodinách vždy účelně řízena. Formy práce nebyly metodicky jednotvárné, i když nejvíce používanou metodou výuky byl řízený rozhovor. Tempo výuky bylo voleno tak, aby i slabším žákům umožňovalo aktivní zapojení do činnosti. Důraz v hodinách byl kladen na rozvoj mluvních dovedností žáků a pochopení, procvičení a upevnění mluvnického učiva. Převažovala frontální práce s celou třídou či skupinou žáků, méně využita byla práce ve skupinách. Poměrně často byly zařazeny pokusy o samostatné ústní projevy žáků (zejména rozhovory), méně často vyprávění či popisy.

Učivo bylo žákům předáváno věcně správně a srozumitelně. Mateřský jazyk byl vyučujícími i žáky mnohdy nadměrně využíván i v situacích, kdy to nebylo nezbytně nutné. V úvodu hodin byli všichni žáci pozitivně motivováni. Hodnocení jejich výkonů v průběhu výuky bylo objektivní. V závěru hodin bylo učivo vždy shrnuto, pravidelně byla zadána domácí ústní či písemná příprava. Pravidla vzájemné komunikace mezi vyučujícími a žáky byla většinou dodržována. Vyučující respektovaly osobnost žáků, jednaly klidně, vlídně, se smyslem pro situační humor. Ne všichni žáci na 2. stupni to však vždy dokázali plně ocenit. Všechny písemné projevy žáků jsou vyučujícími důsledně kontrolovány, někdy i hodnoceny. Počet známek v žakovských knížkách byl dostatečný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce mají celkově velmi dobrou úroveň.

Hudební výchova

Hospitace proběhly na 1. i 2. stupni. Obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami. Pouze v části sledovaných hodin byly pro výuku stanoveny vhodné, věku a schopnostem žáků přiměřené cíle. Návaznost učiva nebyla vždy plně zajištěna. Vyučující měli vypracovány

tematické plány výuky, kterým ne vždy plně odpovídaly zápisy probrané látky ve třídních knihách.

Hudební výchova probíhá většinou ve kmenových třídách, příležitostně je využito podium v hale školy. K dispozici jsou 2 kvalitní pianina, kytara, foukací harmonika, případně klávesy. V některých hodinách nebyl žádný doprovodný nástroj využit, což mělo vliv zejména na chybnou intonaci žáků při zpěvních činnostech. Na 1. stupni byly někdy použity malé hudební nástroje (tyčinky) pro rytmická cvičení.

Výuka nebyla vždy účelně řízena. V úvodu hodin často chyběla průpravná intonační, hlasová či dechová cvičení a byly málo zdůrazňovány hygienické návyky (držení těla při zpěvních činnostech, otevírání úst, nadechování, frázování, tvorba zpěvného tónu). Při zpěvu písní chyběla často opora (doprovodný nástroj), což se projevovalo ve značně nepřesné intonaci. Kladem bylo naopak zařazení rytmických a tanečních prvků (s využitím pianina a pódia v hale školy) v některých hodinách.

Naprostou mimořádnou úroveň měla hodina v 5. C. V úvodu hodiny byla zařazena všechna výše uvedená průpravná cvičení, žáci byli pozitivně motivováni a nenásilně upozorněni na význam předmětu pro rozvoj lidské osobnosti. V průběhu hodiny pak jemně a citlivě za kytarového doprovodu učitele zpívali jednotlivě i ve větších celcích. Pokoušeli se s úspěchem i o vícehlasý zpěv a kánon. Hlavním kladem hodiny byl jednak důraz na rozvoj citového vztahu žáků k lidové písni, jednak snaha učitele o to, aby žáci pochopili i skrytý smysl textu a dokázali vyjádřit náladu písně. Velmi poutavě a názorně byl za aktivní spoluúčasti žáků objasněn pro žáky jinak velmi obtížný pojem folklór. V ostatních hodinách většinou chyběly zpěvní prvky, učivo mělo hlavně teoretický charakter (notové zápisy, zápisy rytmu, málo připravený a výchovně nevyužitý poslech hudebních děl). V 8. ročníku naopak vyučující využila svého aprobačního zaměření k celkovému shrnutí uměleckých součástí (výtvarné, hudební, architektury). Písemné záznamy žáků z výuky byly občas kontrolovány. Počet známek v žákovských knížkách odpovídal výchovnému charakteru předmětu.

Sledované hodiny měly úroveň od vynikající až po vyhovující. Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve speciálních třídách

Sledovaná výuka důsledně vycházela z učebních osnov realizovaných vzdělávacích programů. Učitelky mají pro všechny předměty zpracované tematické plány, z kterých vycházejí při aktuální přípravě na vyučování. Žáci, kteří jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu pomocné školy, mají zpracované individuální plány pro jednotlivé předměty. Vzdělávací cíle vycházely z individuálních možností žáků. Při plánování výuky je respektován princip cyklického opakování učiva, který přispívá k upevnění získaných vědomostí a dovedností handicapovaných žáků.

Výuku zajišťují dvě učitelky. Jedna je odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku ve speciálních školách, druhá pro výuku na 1. stupni základní školy. Tato učitelka absolvovala v rámci studia rozšířený kurz speciální pedagogiky. Ve třídě, do které jsou zařazeni žáci zvláštní školy i pomocné školy působí asistentka třídní učitelky.

Speciální třídy jsou umístěny v prostorných místnostech, ve kterých jsou vytvořeny relaxační koutky a pracovní místa pro individuální práci. Kromě toho mohou využívat místnost školní družiny vybavenou televizorem a videem, keramickou dílnu, školní pozemek a počítačovou učebnu.

Vyučující řídily průběh výuky a vytvářely dostatek příležitostí pro samostatnou a skupinovou práci žáků. V obou třídách se učitelky velmi dobře vyrovnaly s výukou v odděleních. Ve sledovaných předmětech využívaly životních zkušeností žáků a nové učivo vždy vycházelo ze

znalostí a dovedností žáků. K individualizaci výuky žáků vzdělávaných podle programu pomocné školy pomáhá práce asistentky třídní učitelky. Členění vyučovacích hodin ve většině sledovaných hodin odpovídalo možnostem zaměření pozornosti a soustředění žáků. Pro žáky nižšího stupně zvláštní školy a pomocné školy byly pravidelně zařazovány relaxační chvíle, výuka byla organizována nejen v lavicích, ale i mimo ně formou různých soutěží. Ostatní žáci byli vedeni k dlouhodobější pozornosti, odpočinkové činnosti byly zařazeny častěji v závěru hodin.

V průběhu výuky byli žáci průběžně hodnoceni a povzbuzováni k další práci. V části hodin bylo v přiměřené míře uplatňováno sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků. Hodnocení bylo objektivní, přiměřené schopnostem a věku žáků. Pozornost, kterou učitelky věnovaly motivaci a hodnocení žáků se projevila v soustředění žáků na výuku a v zájmu o probírané učivo. Vyučující vytvářely ve třídách příznivé klima, ve kterém přistupovaly k žákům korektně a s pochopením, žáci se chovali přirozeně. Komunikace ve třídách je založena na vzájemné důvěře a spolupráci.

Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání ve speciálních třídách mají velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy vedení školy zjišťuje prostřednictvím kontrolní činnosti, srovnávacími prověrkami, výsledky každoročních soutěží a olympiád, částečně také z dostupných informací o umístění a úspěšnosti žáků ve středních školách.

Zjišťování a hodnocení vzdělávacích výsledků je vedením školy prováděno pravidelně a systematicky. Těžištěm vlastní evaluace je důkladné vyhodnocení vstupních a čtvrtletních písemných prací z českého jazyka a z matematiky. Analýza výsledků je zaměřena na soulad s klasifikací, na porovnání paralelních tříd a na zjištění častěji se vyskytujících nedostatků. Závěry, hodnocení a doporučení z provedených hospitací a kontrol slouží jako podklad pro jednání v metodických orgánech školy i při pedagogických radách, pro další plánování a organizaci výchovně-vzdělávacího procesu, pro hodnocení a odměňování pedagogů.

Při hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v hospitovaných předmětech převažují pozitivní zjištění, celkově je průběh sledované výuky hodnocen jako velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí kompletní inspekce byla tematická inspekce zaměřená k výchově a vzdělávání k lidským právům a toleranci.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina školy a rozhodnutí o zařazení do sítě jsou v souladu. Oba dokumenty uvádějí shodný název, adresu i zřizovatele školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina základní školy vydaná Městem Týn nad Vltavou dne 29. 6. 2001 s účinností od 1. 7. 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 27. 3. 1996, vydané Školským úřadem České Budějovice dne 27. 3. 1996, č. j. 83-00
3. Osobní spisy pedagogických pracovníků sledovaných předmětů
4. Třídní knihy ve školním roce 2003/2004, třídní knihy 9. ročníku ve školním roce 2002/2003
5. Třídní výkazy a katalogové listy tříd ve školním roce 2003/2004
6. Vnitřní řád školy, Řád školní družiny pro školní rok 2003/2004
7. Rozvrhy hodin ve školním roce 2003/2004
8. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2002/2003, 2003/2004
9. Provozní řády odborných učeben a tělocvičny
10. Organizační řád školy, organizace školního roku 2003/2004
11. Tematické plány učiva sledovaných předmětů
12. Plán hospitační činnosti na školní rok 2003/2004
13. Plán výchovného poradce 2003/2004
14. Zápisy vedení školy z hospitační činnosti za školní roky 2002/2003, 2003/2004
15. Přehled akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za školní roky 2002/2003, 2003/2004
16. Písemné práce žáků
17. Inspekční zpráva čj. 071 2536/99-2037

ZÁVĚR

Převážná většina vyučujících sledovaných předmětů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vedení školy umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, podporuje jejich profesionální a osobnostní růst. Zřetelná je snaha vytvořit dobrý pracovní tým. Řízení školy je založeno na týmové práci, na rozdělení a respektování kompetencí, při vedení zaměstnanců jsou uplatňovány demokratické principy. Velmi kvalitní je kontrolní systém, na který navazuje vlastní evaluace školy.

Prostorové a materiálně-technické podmínky školy jsou vzhledem ke sledovaným předmětům na velmi dobré úrovni a tvoří vhodné zázemí pro realizaci vzdělávacích programů. V některých předmětech jsou méně využívány dostupné učební pomůcky.

Velmi dobrá úroveň a efektivita řízení školy se příznivě promítá do kvality výchovy a vzdělávání. Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty. Povinná dokumentace je zodpovědně vedena a umožňuje sledovat průběh a výsledky vzdělávání a výchovy. Výsledky vzdělávání jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány. Průběh výuky byl ve většině předmětů hodnocen jako velmi dobrý. Pozitivním posunem od minulé inspekce je, že byly častěji využívány metody a formy moderního vyučování, které vedou k aktivnímu zapojení žáků do výuky. Partnerské vztahy učitelů a žáků vytváří příznivé klima školy. Jednoznačným přínosem je zřízení speciálních tříd pro žáky s mentálním či tělesným postižením. Jejich existence a kvalitní úroveň vzdělávání a výchovy přispívá k rozvoji osobnosti žáků celé školy a výrazně podporuje jejich sociálního citění.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Jana Bartošová
Členové týmu	Mgr. Miroslav Doležal
	Mgr. Jana Dostálová
	Mgr. Vladimír Ira
	Mgr. Ivana Neumannová
	Mgr. Arnošt Punčochář
	Miloš Vogeltanz

Další zaměstnanci ČŠI Jan Příbyl, Marie Řežábková, Ladislava Svatošová, Zdena Škvorová

V Českých Budějovicích dne 23. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 2. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Zdenka Meškánová

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dukelská 23, 370 21 České Budějovice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Týn nad Vltavou, Náměstí Míru 2, 375 01 Týn nad Vltavou	27-02-2004	07-1094/04

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.